Mohai V. Lajos

Nevezetes délutánok

Iskolám, a Winkler Lajos Vegyipari Technikum a Vöröshadsereg úton volt, amit akkor is mindenki Sugár útnak hívott, mára pedig visszakapta a nevét hivatalosan is. Sugárszerűen szeli át a várost, Kanizsa talán leghosszabb utcája, és a város legmélyebb völgyén halad át. Az iskola egy a Monarchiában épült laktanya-komplexumban volt, az egyik gyalogezred székelt itt, a tantermek egykor hálótermek lehettek. Ötpercnyire a Deák tér felé egy kecses emeletes épület állt. Földszinti termének falát hatalmas tükrök díszítették, bálokat rendeztek benne, de nekem emlékezetesebb maradt, hogy bajnoki bokszmeccsekre is itt került sor, keresztanyám kisebbik fia a Kanizsai Húsos színeiben bokszolt. Láttam is a kötelek között.

Az épület varázsát azonban az emelet jelentette, a Városi könyvtár.

Középiskolás koromban szinte minden délután betértem oda, és a szünidők alatt is, sőt még az egyetemi vakációk idején is. Szabadpolcos rendszer volt, nem volt könyv, amit ne vettem volna a kezembe. A belső udvarra néző kisolvasóban pedig ott volt szinte az akkori teljes folyóirat- és újságállomány. Az irodalmi lapok közül – mi tagadás: költőnek, írónak készültem – az Új Írás és a Jelenkor jelentett mindent vagy a legtöbbet nekem. Alig vártam a hónapok elejét, hogy megjöjjenek a kedvenceim. És rendre megjöttek.

Az Új Írásban három művész volt igazán nagy jelentőségű számomra: Juhász Ferencet, Hantai Simont és Csernus Tibort. De emlékszem Nemes Nagy Ágnesre és Mándy Iványra – ők később váltak fontossá a számomra. És Kass Jánost se felejtsem ki. Azt hiszem, saját remek alkotásai mellett, az ő munkájának az eredménye volt a folyóirat megnyerő külcsíne[1]. Ez számított nekem. A Jelenkor meg azért került hamar a látókörömbe, mert rendszeresen szemlézte a jugoszláviai irodalmat (a magyart és nem magyart); kanizsai lévén közel éltem a jugoszláv határhoz, mi több a városban sok horvát vendégmunkás megfordult, mindez odavonzott a laphoz.

Ez a két folyóirat jelentette az elrugaszkodást az élő írókhoz.

Utánanéztem, 1970 és 1974 között Jovánovics Miklós volt a lap főszerkesztője, de kevés lapszám volt, ahol ne lett volna Juhász Ferencnek írása; 1974-től pedig – ez év őszén kerültem a bölcsészkarra –, Juhász

[1] Ezt őrzi az ujiras.hu mai címlapja is

Ferenc lett a főszerkesztő. Jovánoviccsal nem, a költővel viszont találkoztam is. Történt, hogy a Budaörsi úton lévő ELTE-kollégium költői versenyt rendezett 1975 tavaszán, és Fürjes Péter rávett, hogy én is adjak be néhány verset. Jeligés volt a pályázat, az enyémre nem, de Péter jeligéjére máig emlékezem: „Tehervonatok tolatnak". Kétségkívül: a Kelenföldi pályaudvar teherkirakó részén minden éjszaka dolgoztak. (Olykor a diáktársaink közül is többen) És persze: József Attila. Péter lett a verseny győztes, szerénységem a második – és Juhász Ferenc volt egyszemélyben a döntnök.

Fénykép is készült, ahogy kezet fogott velem a legendás (és igen: korszakos nagy) költő. A fénykép azóta elkallódott, Péter meghalt, Juhász Ferenc pedig elfoglalta helyét a magyar költészet panteonjában: hallhatatlanná vált.

Arra sem emlékszem már, hogy Juhász Ferenc magával vitte volna a verseket. Akkor ez valahogy nem lehetett fontos nekem. Ma már másképp gondolkodnék róla.

Arra viszont tisztán emlékszem, hogy publikáltam az Új Írásban, ez kései befutó, tudom, a nyolcvanas évek vége. Egy Krúdy-esszém jelent meg, aki pedig elfogadta és közölte: Farkas László szerkesztő úr volt.